

แนวทางเกี่ยวกับ กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
(PDPA)

งานสารสนเทศ

คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอหนองไผ่
จังหวัดเพชรบูรณ์

แนวทางการดำเนินการในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และบรรดากฎระเบียบ และประกาศต่าง ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งเพื่อให้มีความชัดเจนอันจะเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้และปฏิบัติให้ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเห็นสมควรที่จะวางแนวทางการดำเนินการในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ดังนี้

๑. ความหมาย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแนวทางนี้ “หน่วยงานควบคุมและกำกับดูแล” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มีหน้าที่ และอำนาจในการควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงาน กิจการ หรือการประกอบ ธุรกิจ ตามที่มีกฎหมายบัญญัติ “สภาวิชาชีพ” หมายความว่า สภาวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพหรือสภา วิชาชีพต่าง ๆ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพตามที่กำหนด ไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพหรือสภาวิชาชีพนั้น ๆ

๒. ประเภทและลักษณะในการขอความยินยอม

การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถแบ่งออกได้ ๒ ลักษณะ ได้แก่ ๒.๑ กรณีที่มีกฎหมายเฉพาะหรือมีหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลกำหนดแบบ หรือข้อความในการขอความยินยอมไว้เป็นการเฉพาะ ในกรณีที่มีหน่วยงานควบคุมและกำกับดูแล สภาวิชาชีพ สมาคมและกลุ่มอุตสาหกรรม หรือหน่วยงานที่มีกฎหมาย เฉพาะกำหนดเรื่องการขอความยินยอม หรือแบบหรือข้อความในการขอความยินยอม ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายเฉพาะนั้นให้อำนาจ หน่วยงานดังกล่าวในการกำหนดแบบหรือข้อความในการขอความยินยอมที่มีสภาพบังคับ (Compulsory Standard Form) ตามนัยมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้หน่วยงาน ควบคุมและกำกับดูแล สภาวิชาชีพ สมาคมและกลุ่มอุตสาหกรรม หรือหน่วยงานที่มีกฎหมายเฉพาะนั้น สามารถกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมและกำกับดูแลใช้แบบหรือข้อความนั้นได้ เช่น การออกหลักเกณฑ์เรื่องการขอความยินยอมของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประกันภัย เป็นต้น - ๒ - ๒.๒ กรณีที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะหรือมีหน่วยงานควบคุม หรือกำกับดูแลกำหนดแบบหรือ ข้อความในการขอความยินยอมที่มีสภาพบังคับไว้เป็นการเฉพาะ ในกรณีที่ไม่มีการกำหนดแบบหรือข้อความในการขอความยินยอมที่มีสภาพบังคับ ตามกฎหมายอื่นหรือโดยหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลกำหนดไว้เป็นการเฉพาะที่ต้องปฏิบัติตาม และ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้

ประกาศกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอม จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่ประกาศกำหนด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจใช้แบบ หรือข้อความที่มีการจัดทำขึ้นเป็นมาตรฐานในเรื่องใดหรือลักษณะใดได้ (Voluntary Standard Form) หรืออาจจัดทำแบบและข้อความการขอความยินยอมขึ้นมาเองได้แต่ทั้งนี้ ในการขอความยินยอมและแบบ หรือข้อความในการขอความยินยอมนั้น ควรดำเนินการตามแนวทางที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กำหนดนี้

๓. หลักเกณฑ์การขอความยินยอม

ในการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพึงตระหนักกว่า การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล อาจดำเนินการโดยไม่ได้ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อยกเว้น ที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลบัญญัติให้กระทำได้ (“ฐานทางกฎหมาย หรือ Lawful Basis”)

ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก่

๑) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัย หรือสถิติ

๒) เพื่อป้องกัน หรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของ บุคคล

๓) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญา หรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น

๔) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

๕) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือของ บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

๖) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมืองความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการข้อมูลสหภาพ แรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนอง

เดียวกันตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด จะเป็นไปตามข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

ด้วยเหตุนี้ ความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจึงเป็นฐานทางกฎหมายสุดท้ายที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถใช้เพื่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ หากไม่เป็นไปตาม ข้อยกเว้นอื่นตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณีการขอความยินยอมที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในกรณีที่ไม่มีการกำหนดแบบหรือ

ข้อความในการขอความยินยอมที่มีสภาพบังคับตาม กฎหมายอื่นไว้เป็นการเฉพาะ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พึงดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่สมบูรณ์ตามมาตรา ๑๙ เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) จังหวะเวลาในการขอความยินยอม ต้องมีการขอความยินยอมก่อน หรือในขณะกระทำการ เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

(๒) ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้ง วัตถุประสงค์และรายละเอียดของการขอความยินยอมให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ (informed) ก่อนจะ ให้ความยินยอม

(๓) การขอความยินยอมต้องระบุวัตถุประสงค์ในการให้ความยินยอมอย่างเฉพาะเจาะจง (specific) ไม่ใช่ระบุวัตถุประสงค์อย่างกว้าง ๆ เป็นการทั่วไป

(๔) การขอความยินยอมต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่ เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูล ส่วน บุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์

(๕) การขอความยินยอมจะชอบด้วยกฎหมาย ก็ต่อเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลให้ความยินยอม โดยสมัครใจและอิสระ (freely given) จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยปราศจากกลฉ้อฉลหลอกลวง ข่มขู่ หรือสำคัญผิด

(๖) การให้ความยินยอมต้องไม่มีลักษณะที่เป็นเงื่อนไขที่บังคับหรือผู้กดขี่หรือเป็นเงื่อนไขที่ บังคับให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ความยินยอมก่อนการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ เพื่อ เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็น หรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญา ซึ่ง รวมถึงการให้บริการนั้น ๆ

คำอธิบาย

ในการขอความยินยอม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมโดยสมัครใจและอิสระหรือ ไม่ให้พิจารณาว่า ก่อน หรือในขณะที่ให้ความยินยอม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีอิสระในการตัดสินใจ โดยไม่มี ปัจจัยภายนอกมากดดัน บังคับ ขู่เข็ญ หลอกลวงหรือทำให้เข้าใจผิดจนถึงขั้นที่ทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล แสดงเจตนาให้ความยินยอม

๓.๒ การขอความยินยอมต้องไม่เป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงนิติกรรมสัญญา หรือเงื่อนไข ใน การ ซื้อสินค้า ให้บริการหรือทำธุรกรรม โดยการขอความยินยอมนั้นต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่น เช่น สัญญา อย่างชัดเจนไม่สามารถนำไปเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของสัญญาได้

๓.๓ ในการขอความยินยอม ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูล ส่วน บุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง (specific) ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ และห้ามมิให้ระบุวัตถุประสงค์ ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลหลายประเภทหรือหลายเรื่องหรือเป็นการทั่วไปมาร่วมอยู่ใน การขอความยินยอมเพียงครั้งเดียว

๓.๔ ในการขอความยินยอม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทราบ รายละเอียดดังต่อไปนี้ก่อน หรือในขณะที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

- (๑) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
- (๒) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผย
- (๓) รายละเอียดประเภทของข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวม
- (๔) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการถอนความยินยอม และรายละเอียดว่าจะ

กระทำได้โดยวิธีใด อย่างไร

๓.๕ การแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การแจ้งเป็นหนังสือการแจ้งทางวาจา การแจ้งทางข้อความในรูปแบบ SMS, อีเมล ,MMS หรือทางโทรศัพท์ หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใด เช่น การระบุรายละเอียดใน URL หรือ QR code เป็นต้น

๓.๖ การขอความยินยอมจะต้องมีการให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแสดงเจตนาโดยชัดแจ้ง (clear affirmative act) โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องกระทำการหรือแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจน ว่าได้ให้ความยินยอม เช่น การยื่นหนังสือให้ความยินยอมที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจัดทำขึ้นเอง การลงนาม ให้ความยินยอม ในแบบฟอร์มให้ความยินยอมที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจัดทำขึ้น การคลิกใน checkbox

เพื่อระบุว่า “ยินยอม” โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเอง การกดปุ่มบนโทรศัพท์มือถือ ๒ ครั้ง ติดกันเพื่อแสดงเจตนายืนยัน หรือการสไลด์หน้าจอ (swipe) เป็นต้น เพื่อแสดงถึงเจตนาการให้ความยินยอม

ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เมื่อได้มีการแจ้งอย่างชัดเจนแล้วว่าการกระทำดังกล่าวแสดงถึง การตกลงหรือยินยอมให้เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อสังเกต

๑) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ จะต้องดำเนินการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล (privacy notice) ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย

๒) สำหรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้เก็บรวบรวมไว้ก่อนวันที่ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถ เก็บ รวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์เดิมตามมาตรา ๙๕ แต่สำหรับการเก็บรวบรวม

ข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องกำหนดวิธีการยกเลิกความยินยอมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ประสงค์ให้ผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวสามารถแจ้งยกเลิกความยินยอมได้โดยง่าย

๔) ลักษณะความยินยอมที่กฎหมายกำหนด

การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง (explicit) โดยอาจทำเป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้

คำอธิบาย

การขอความยินยอมและการให้ความยินยอมที่ทำโดยชัดแจ้ง หมายความว่า เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้แสดงให้เห็นถึงการให้ความยินยอมอย่างชัดเจน(express statement of consent) ซึ่งอาจทำได้โดยการให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยืนยันให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจกำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลลงนามก็ได้เพื่อความชัดเจนโดยปราศจากข้อสงสัยและเพื่อเก็บเป็นหลักฐานอ้างอิงในอนาคต อย่างไรก็ตาม การให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรโดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลลงนาม ไม่ใช่วิธีการเดียวในการขอความยินยอมและให้ความยินยอมโดยชัดแจ้ง การให้ความยินยอมสามารถทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยวิธีการต่าง ๆ ได้ เช่น การกรอกแบบฟอร์มในระบบอิเล็กทรอนิกส์ การส่งอีเมล การส่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สแกนจากต้นฉบับหรือการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยอาจพิจารณาใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และใช้วิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถยืนยันตัวเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยวิธีการนั้นเองหรือประกอบกับพยานหลักฐานอื่นตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงการให้ความยินยอมโดยใช้รหัสผ่าน (password) ลายมือชื่อดิจิทัล (digital signature) ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ ข้อมูลชีวมาตร (biometrics) (เช่น ม่านตา ลายนิ้วมือใบหน้า เสียงหรืออัตลักษณ์อื่นใดที่สามารถยืนยัน ตัวตนได้ว่าเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจริง)

นอกจากนี้ ในบางกรณี การให้ความยินยอมทางวาจาหรือทาง โทรศัพท์อาจมีความชัดแจ้งเพียงพอที่จะถือเป็นความยินยอมที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น กรณีที่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมเป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ หากได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการขอความยินยอมอย่างชัดเจนและได้ขอให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการหรือแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าได้ให้ความยินยอม เช่น โดยการ กดปุ่มหรือการให้คำยืนยันทางวาจา เป็นต้น

๕. การถอนความยินยอม

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องสามารถถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดย กฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแสดงรายละเอียด

วิธีการเงื่อนไข หรือแบบฟอร์มในการถอนความยินยอมให้เด่นชัด (prominent) ในบริเวณที่ เห็นได้ชัดเจนในการขอความยินยอมไม่ว่าในรูปแบบหนังสือหรืออิเล็กทรอนิกส์

คำอธิบาย

ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแสดงเจตนาโดยให้ความยินยอมด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การใช้เมาส์คลิกกด ให้ความยินยอม การสไลด์หน้าจอหรือการวาด key stroke เพื่อให้ความยินยอม การถอนความยินยอมก็ต้องใช้วิธีการแบบเดียวกัน หรือระดับเดียวกันได้โดยง่าย หรือเป็นวิธีการอื่นใดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล สามารถเข้าถึงได้โดยง่ายเช่นเดียวกับการขอความยินยอม ในกรณีที่มีการขอความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยทางเว็บไซต์หรืออีเมลและเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแสดงเจตนาโดยให้ความยินยอมในลักษณะการล็อกอิน (log in) เข้าสู่ระบบเพื่อให้ความยินยอมหรือการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์กรอกข้อมูลเพื่อให้ความยินยอม หรือการให้ความยินยอมโดย ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ในรูปแบบข้อมูลชีวมาตร (biometrics) เช่น ใบหน้า เสียงหรือการใช้รูปแบบ ของการเชื่อมต่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันเพื่อขอความยินยอมในระบบ Internet of Things (IoT) การถอนความยินยอมก็ต้องใช้วิธีการยกเลิกโดยง่ายเช่นเดียวกัน หรือระดับเดียวกันกับการขอความยินยอม หรือเป็นวิธีการอื่นใดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถถอนความยินยอมได้ โดยง่ายเช่นเดียวกันการถอนความยินยอมจะต้องไม่เป็นการสร้างภาระ ค่าใช้จ่าย หรือขั้นตอนให้กับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมากกว่าการให้ความยินยอม และไม่มีผลทำให้การให้บริการด้อยประสิทธิภาพลง

ข้อสังเกต

๑) การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้วโดยชอบ แต่จะมีผลต่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นหลังการถอนความยินยอม

๒) ในกรณีที่การถอนความยินยอมส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใดผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้น

๓) การถอนความยินยอม ไม่มีผลต่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่อาจดำเนินการได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามข้อยกเว้นที่มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้กระทำได้

๖. การให้ความยินยอมและการถอนความยินยอมในกรณีผู้เยาว์

ในการให้ความยินยอมของผู้เยาว์ที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพึงทราบว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องใช้ความระมัดระวังและมาตรฐานในการขอความยินยอมจากผู้เยาว์ที่สูงกว่าบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว เพื่อเป็นการปกป้องผู้เยาว์จากการถูกล่อลวง กลฉ้อฉล ช่มชู้ สำคัญ หรือการกระทำที่ผิดกฎหมาย

๖.๑ เงื่อนไขเรื่องอายุและลักษณะของการให้ความยินยอม

ก) ในกรณีที่ผู้เยาว์ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (อายุมากกว่า ๑๐ ปี แต่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย) การขอความยินยอมจะต้องกระทำโดยชัดแจ้ง โดยผู้เยาว์สามารถให้ความยินยอมด้วยตนเอง โดยลำพังได้ หากเป็นการที่ผู้เยาว์ทำนิติกรรมที่ต้องทำเองเฉพาะตัวและเป็นการสมแก่ฐานะานุรูป แห่งตนและเป็นการอันจำเป็นในการดำรงชีพตามสมควร หรือเป็นเพียงเพื่อจะได้ไปซึ่งสิทธิอันใดอันหนึ่งหรือเป็นการเพื่อให้หลุดพ้นจากหน้าที่อันใดอันหนึ่ง (มาตรา ๒๒-๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) แต่หากไม่ใช้กรณีเหล่านั้น ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่อำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วยรูปแบบและเงื่อนไขการขอความยินยอมจะต้องเป็นไปตามแนวทางการดำเนินการนี้ นอกจากนี้ข้อความที่ระบุเพื่อขอความยินยอมจากผู้เยาว์ไม่ว่าจะทำในรูปแบบใด ต้องเป็นภาษาหรือวิธีการที่ผู้เยาว์สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย และมีมาตรการตรวจสอบอายุของผู้เยาว์ (age verification) ที่เหมาะสมตามระดับความเสี่ยง เช่น การยืนยันการให้ความยินยอมของผู้เยาว์โดยใช้เลขประจำตัวประชาชน ของผู้เยาว์หรือวิธีการอื่นที่เชื่อถือได้ว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เยาว์จริงและมีอายุมากกว่า ๑๐ ปี

ข) ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องขอความยินยอม จากผู้ใช้อำนาจทางปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์เท่านั้น จะขอความยินยอมจากผู้เยาว์โดยไม่ได้รับ ความยินยอมโดยชัดแจ้งจากผู้ใช้อำนาจปกครองไม่ได้โดยการขอความยินยอมควรมีการตรวจสอบ (verification) ที่เหมาะสมตามระดับความเสี่ยงว่าผู้ให้ความยินยอมเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์จริง และต้องใช้ภาษาหรือวิธีการที่ผู้ใช้อำนาจทางปกครองสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย

ค) มาตรการในการตรวจสอบอายุของผู้เยาว์

ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้มาตรการยืนยันตัวตนของผู้เยาว์หรือผู้ใช้อำนาจปกครองที่เหมาะสมตามระดับความเสี่ยง โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องคำนึงถึงผลกระทบของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์เป็นสำคัญ

๖.๒ การถอนความยินยอมของผู้เยาว์

ให้นำหลักเกณฑ์การถอนความยินยอมของ บุคคลทั่วไปตามข้อ ๓ มาปรับใช้กับกรณีผู้เยาว์หรือผู้ใช้อำนาจปกครองที่อำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์เช่นเดียวกัน

๗. กรณีเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถให้ขอความยินยอมจากผู้อนุบาลที่มีอำนาจกระทำการแทนคนไร้ความสามารถ หรือผู้พิทักษ์ที่มีอำนาจกระทำการแทนคนเสมือนไร้ความสามารถ แล้วแต่กรณี โดยให้นำหลักเกณฑ์การขอความยินยอมตามแนวทางการดำเนินการนี้มาปรับใช้โดยอนุโลม